

K problematice obnovení bojeschopnosti vojsk

Sovětský vojenský tisk věnuje velkou pozornost problematice obnovení bojeschopnosti vojsk po jejich napadení zbraněmi hromadného ničení. V tomto článku proto seznámíme čtenáře s názory na otázky

- způsobů zkrácení lhůt na obnovení bojeschopnosti prvního sledu frontu v období přesunu a zasazení do sražení,
- vedení operace silami, které si uchovaly bojeschopnost po napadení jadernými údery, v různých podmínkách přechodu vojsk frontu do útoku,
- obnovení bojeschopnosti raketových svazků a útvarů.

Obnovení bojeschopnosti vojsk a útok silami, které zbyly po prvním jaderném úderu

Zkušenosti mnoha cvičení a válečných her ukazují, že obnovení bojeschopnosti armády prvního sledu frontu, která byla napadena jadernými údery po jejím přesunu ke státní hranici, trvalo několik hodin až dní, na samostatných směrech i více. Za toto období má nepřítel možnost opakovat jaderné údery a tím v podstatě zmařit útok. Abychom tomu zabránili, je nutné hledat nové, dokonalejší způsoby obnovení bojeschopnosti armád frontu, zejména těch, které jsou předurčeny k vedení útoku na směru hlavního úderu.

Zkrátit čas na přípravu armád prvního sledu frontu, které byly napadeny jadernými údery nepřítel, k přechodu do útoku je možné za jednoho předpokladu: jestliže při obnovení jejich bojeschopnosti nebudeme používat způsobu přeorganizování vyřazených pluků a divízi útlačících na hlavním směru (jak je často doporučováno), ale **způsobem jejich výměny**

novými pluky a divizemi za druhého sledu a záloh (za předpokladu, že si ovšem uchovají bojeschopnost).

Předvídání takové varianty manévru silami a prostředky je velmi potřebné, neboť v období rozhodující jaderné činnosti není možné uchovat na dlouhý čas stálou organizaci divízi. Tato opatření nevylučují možnost předávat útvarům divízi bojeschopné jednotky ze sestavy pluků, vyřazených z boje, zvláště ty jednotky, které v okamžiku jaderného úderu byly v odtržení od hlavních sil (v představeném odřadu), pochodově zajištění nebo v záloze) a nebyly podrobeny silnému morálně psychologickému působení jaderných zbraní. Metodu přeorganizování praporů a pluků, vyřazených z boje jadernými údery, v bojeschopné vojenské organismy, tak jak je praktikováno na cvičeních, můžeme v zásadě připustit k obnovení bojeschopnosti záloh nebo svazků druhého sledu

armád a rovněž divizí prvního sledu, které přecházejí do útoku později, než hlavní úderné uskupení armády.

Při obnově bojovnosti armády prvního sledu ze sestavy záložních svazků frontu je zapotřebí **nejvíce času na jejich přesun k čáře zasažení do sražení**; jeho uskutečnění ve vysokých tempích v těchto podmínkách je těžké. Zdržení přesunu může vzniknout v důsledku toho, že nejsou na daném směru frontové zálohy a rovněž v důsledku ztrát, které utrpěly svazky v době prvního úderu nebo v období přesunu do pásma zesilované armády.

Obnovení bojovnosti prvního sledu v krátkém čase má důležitý význam při dokončení zničení nepřítele. Dosáhne toho, jestliže předem včas plánuje zesílení armády 1—2 záložními divizemi, jejich přiblížením ke směru útoku armády a přijetím účinných opatření k jejich ochraně před jadernými údery nepřítele při rozmístění na místě a při zahájení přesunu.

Oslabí působení jaderných úderů nepřítele na divize, předurčené pro záměnu vyřazených divizí z boje, můžeme na základě jejich většího rozptýlení v prostoru soustředění a rovněž vhodným způsobem jejich přesunu k čáře zasažení do sražení. Podle současných názorů přesunují se svazky ze zálohy na rovnoběžných osách přesunu, na nichž čelní útvary postupují přibližně na jedné úrovni vzhledem k čáře fronty. Takový způsob ulehčuje regulaci pohybu a zabezpečuje současně vyvedení sil do boje. Nenapomáhá to ovšem ochraně vojsk, která se přesunují v proudech po rovnoběžných osách přesunu, před jejich ničením jedním jaderným úderem velké mohutnosti a oslepení při výbuchu jaderné munice střední ráže.

Propočty ukazují, že zabránit současnému ničení vojsk za přesunu a značnému oslabení možnostmi jejich oslepení se podaří za předpokladu, že použijeme nové varianty uclnění pochodové sestavy svazků, kde pochodové proudy útvarů se přesunují po rovnoběžných osách přesunu (nejsou-li jednotlivé osy vzdálené aspoň 10 km) stupňovitě, tj. pochodové proudy jednoho útvaru se přesunují na úrovni mezer v pochodové sestavě souseda zprava nebo zleva. Takové uclnění bude mít vliv na určená tempa pochodu, ale značně ztíží stupeň ničení vojsk jadernými zbraňmi nepřítele.

Velmi složité je dosáhnout **zkrácení času na obnovení bojovnosti úderné-**

ho uskupení frontu při výměně armády prvního sledu, která ztratila bojovnost, druhým sledem frontu. Řešení tohoto úkolu rovněž závisí na tom, v jakém stavu dokáží tato vojska vyjít k čáře zasažení do sražení.

Bude to především záviset na tom, nakolik spolehlivě budou umlčeny prostředky jaderného napadení nepřítele a jak dobře bude organizována PVO. Dosáhneme-li toho, přesto nemůžeme zaručit, že armáda druhého sledu frontu při přesunu nebude napadena jadernými údery nepřítele, v důsledku nichž určitá část velitelských stanovišť, svazků a útvarů různých druhů vojsk a speciálních vojsk bude mít velké ztráty.

V takovém případě nejvíce času při obnově jejich bojovnosti, obdobně i v armádách prvního sledu, bude zapotřebí na **přeorganizování jednotek a útvarů**. K urychlení tohoto procesu je možné výběrem sloučit bojovné divize a pluky, které zbyly z prvního sledu úderného uskupení frontu a z armád, které se přesunovaly k výměně. **Charakteristickými způsoby obnovení bojovnosti mohou být:**

- organizace velení na základě jednoho z uchovalých míst a jeho posílení důstojníky a prostředky spojení;

- obnovení prvního sledu z počtu bojovných divizí a pluků měněné armády a svazků (útvarů) z druhého sledu frontu, které dokázaly v bojovném stavu vyjít k čáře nasazení do sražení;

- vytvoření druhého sledu (vševojskové zálohy) armády sloučením bojovných útvarů a jednotek.

Nejtěžší situace pro vojska frontu se vytvoří, když současně s armádami prvního sledu budou mít velké ztráty jak druhý sled, tak i zálohy frontu. Na určitou dobu front prakticky nemá možnost rychle obnovit bojovnost armády prvního sledu z počtu svých vlastních sil.

Ke změně situace je třeba použít ve prospěch frontu prostředky nadřízeného velitele, především k rozbití celistvých a pro front nebezpečných uskupení nepřítele. Zvláštní nutnost přitom vzniká na těch směrech, kde armády frontu budou mít tak velké ztráty, že nebudou s to nejen přejít do útoku, ale i čelit aktivní činnosti vojsk nepřítele. Zničení velkého uskupení nepřítele umožní frontu uvolnit z některých úseků část sil a prostředků k obnově bojovnosti armád, předurčených útočit na směru hlavního úderu.

Armáda i front bude v této situaci **vytvářet smíšené armádní a frontové skupi-**

ny jako dočasné formy, které předcházejí obnovení bojeschopnosti armád. Principy jejich organizování a složení mohou být různé. Tyto otázky v dostatečné míře rozebírají autoři v jiných statcích.

Hovoříme-li o způsobech vedení operací po prvních jaderných úderech, budeme věnovat pozornost těmto hlavním zásadám.

Při současném přechodu hlavních sil frontu do útoku je nejvýhodnějším způsobem vedení operací uskutečnění čelních úderů do hloubky přes prostory hromadných jaderných úderů a trhliny v operační sestavě nepřítele. Vést útok na sbíhavých směrech s cílem obklíčit a zničit neúplně utvářené nepřítel, které utrpěly velké ztráty, je v těchto podmínkách neúčelné. To může vést ke ztrátě času a k snížení tempa útoku do hloubky.

Jinak bude vedena operace v situaci, kdy vojska frontu v důsledku velmi nestejného složení armád a nestejné vzdálenosti od čáry rozvinutí přejdou do útoku na jednotlivých směrech v různé době. Zde je především nutné zabezpečit maximální využití úspěchu těch armád, které jako první přešly do útoku. Jejich rozhodný postup vytvoří příznivé podmínky k dokončení zničení nepřítele v obraně na čarách před frontou armády, která přechází do útoku hlavními silami později než sousedé. Dokončení zničení nepřítele, který začal vyvádět svá vojska, může armáda uskutečňovat čelními údery se současným obejítím jednoho nebo obou boků přes pásma sousedních svazů, které se vklínily v této době již do velké hloubky.

Při přechodu vojsk frontu do útoku v různé době bude proto nejcharakterističtější spojení několika způsobů vedení operací. Rozdělení uskupení nepřítele čelními údery se současným vyjítím do boku a týlu bude spojeno s uskutečněním úderu na nepřítele s cílem obklíčit a zničit jednotlivá nejnebezpečnější uskupení.

Rychlost rozbití prvního operačního sledu nepřítele ve značné míře závisí na rozsahu použití vzdušných výsadků k úderům z týlu. V současné době jsme v podstatě plánovali použití hlavně taktických vzdušných výsadků v síle do praporu, někdy i pluku. Vysazovaly se zpravidla při překonávání úseků jaderných minových zátarasů a za boje o předem určené obranné postavení. Jejich vysazení a bojová činnost významně napomáhají útočícím vojskům k úspěchu. Pomoc nebude však mít takovou hodnotu v případě, že armády prvního sledu frontu, které s cílem předejít nepřítele v začátku vedení aktivní činnosti a uchopit iniciativu do svých

rukou, přejdou do útoku v silně oslabeném složení.

Operační vzdušné výsadky v hodnotě divize jsou vysazovány podle dnešních názorů do hloubky 300–500 km k využití výsledků úderů strategických jaderných prostředků. Používání operačních výsadků v této hloubce bude zásadou i v budoucnosti. Přitom ovšem není možné vyloučit možnosti použití operačních výsadků k poskytnutí pomoci úderným uskupením frontu při dokončování rozbití hlavních sil prvního operačního sledu nepřítele v prvním stadiu rozvíjení operace. Útočící vojska budou vyžadovat jejich pomoc zvláště v situaci, kdy budou násilně přecházet velkou vodní překážkou z chodu, kterou nepřítele může změnit v mohutnou obrannou čáru. Nemá-li front ve svém složení útvarů vzdušných výsadků a situace dovoluje vysadit přistávací výsadky, je účelné využít k úderu z týlu odlehčené útvary mostotřileckých divizí. Jejich aktivní činnost v blízkosti prostorů, které byly napadeny hromadným jaderným úderem, ve značné míře bude napomáhat splnění úkolů vojsk, které útočí čelně.

Při přechodu do útoku po vzájemném napadení obou stran jadernými údery je velmi důležité chránit vojska frontu před dalšími hromadnými ztrátami. Úspěch tohoto opatření závisí na mnoha činitelech, především na účinnosti boje s jadernými zbraněmi nepřítele. Kromě jejich zničení údery raketových vojsk a letectva ihned po jejich zničení má velký význam při řešení tohoto úkolu rozhodný postup tankových a vševojskových armád, které zahájily útok jako první, do hloubky rozmístění nepřítele. Rozdělení vojsk prvního operačního sledu nepřítele na části zabývá nepřítele možnosti vytvářet jaderné přehrady a uskutečňovat hromadné jaderné údery s pozemním výbuchem na svazy frontu vzhledem k obavě zničit vlastní vojska, které se nacházejí v mezerách mezi vklínivšími se údernými uskupeními frontu.

Včasně obsazení a zneškodnění jaderných minových zátarasů nepřítele, vybudovaných na směru útoku úderných uskupení frontu, může zabezpečit vylátní předem určených oddílů divizí, rozhodný postup tankových oddílů divizí, rozhodný postup tankových divizí do hloubky, vysazení taktických vzdušných výsadků, přeprava odlehčených mototřileckých vojsk vzduchem do týlu nepřítele.

Velkou pomoc útočícím vojskům při plnění tohoto úkolu mohou poskytnout aeromobilní útvary a svazky, které jsou schopny úspěšně ničit nepřítele palbou bo-

jových vrtulníků ze vzduchu. Mohou vysazovat výsadek a ničit vojska nepřítele v prostorech připravených ke zřízení jaderných fugasů, popřípadě odtařovat jaderná minová pole.

Aeromobilní jednotky a útvary je účelné vysazovat v zápatí za jadernými údery a za údery stíhacího bombardovacího letectva na vojska nepřítele, která jsou rozmístěna za úseky jaderných minových zátarasů. Překvapivým útokem obsazují uchovalá místa velení jaderných fugasů. Potom vojska, vysazená z vrtulníků, za podpory bojových vrtulníků údery z týlu a boků ničí útvary příkrytí. Speciální skupiny, které jsou součástí výsadků prozkoumávají a vyřazují z boje jaderné minové fugas. V řadě případů, zvláště po zničení nepřítele palbou bojových vrtulníků, budou tyto skupiny vysazovány bezprostředně v prostorech jaderných minových zátarasů.

Vysazení aeromobilních odřadů může být velmi účinné, kdy odcházející vojska nepřítele vejdou do prostoru jaderných minových zátarasů. Po obsazení výhodné čáry v týlu zátarasů a po odříznutí cest odchodu vzdušné výsadky mohou bránit vyjít nepřítele z nebezpečného pásma a tudíž ztížit nebo vůbec vyloučit použití jaderných fugasů k zničení našich čelně útočících vojsk.

Důležitým problémem je **obnovení druhých sledů a záloh frontu a armád v průběhu operace.**

Splnění tohoto úkolu je spojeno s velkými potížemi, neboť s příchodem nových svazků a svazků ze zálohy HV, zvláště v první 2—3 dny operace nemůžeme téměř počítat. Přesun sil z hloubky bude kromě toho ztížen vytvořením jaderných přehrad a rozsáhlých pásem radioaktivního zamoření a zničení na osách jejich přesunu.

Proto je velmi důležité hledat možnosti obnovení záloh frontu především z počtu

jeho vlastních zdrojů. Určitou část druhého sledu nebo záloh je možné doplnit sloučením jednotlivých jednotek a útvarů, které si uchovaly bojeschopnost v divizích, které ztratily bojeschopnost a zůstaly v týlu frontu k odstraňování následků po jaderném napadení nepřítele. To ovšem zdaleka nevyřeší tento problém. Nejúčinnějším způsobem je jednak stažení sil z bezperspektivních směrů (v operacích s hromadným použitím jaderných zbraní k takovým změnám v situaci může dojít), jednak dočasný přechod na odloučených úsecích fronty do obrany s cílem uvolnit bojeschopné útvary a svazky a využít je na směr hlavního úderu fronty (armády).

Práce k obnovení bojeschopnosti vojsk a doplnění druhých sledů a záloh v podmínkách rychle se měnící situace a neustálé úhrady vyřazení nových útvarů a svazků z boje jsou velmi složité. Proto k plnění těchto úkolů budou štáby frontu a armád často vytvářet skupiny obnovovací záloh, které by

— nepřetržitě shromažďovaly a zevšeobecňovaly hlášení o ztrátách,

— připravovaly veliteli svazu návrhy na jejich doplnění, řídily obnovování záloh z využitím útvarů a jednotek, které si uchovaly bojeschopnost po napadení jadernými údery,

— neustále informovaly vojska, která obnovují svou bojeschopnost, o stavu radiční situace v prostorech jejich rozmístění,

— poskytovaly vojskům nezbytnou pomoc svými silami.

Další rozpracování tohoto problému a prověření jednotlivých zásad v praxi umožní účinněji řešit úkoly obnovení bojeschopnosti vojsk úderných uskupení frontu a jejich přechod do útoku vzápětí za jadernými údery.

Obnovení bojeschopnosti raketových svazků a útvarů

po napadení zbraněmi hromadného ničení zahrnuje

— obnovení narušeného velení a upřesnění (stanovení) bojových úkolů bojeschopným raketovým (raketovým technickým) útvarům,

— záchranné (léčebně odsunové) práce v prostorech jaderných úderů a speciální očistu,

— doplnění ztrát osob, výzbroje a techniky.

Veškerá plánovaná opatření se uskutečňují především včas; po upřesnění směrnice k operaci se jen upřesňují. V celku je řídí velitel (štáb) frontu (armády). Podstanou část prací plní náčelník (štáb) RVD a náčelník služby raketového a dělostřeleckého vyzbrojování frontu (armády). Již v průběhu přípravy operace dohovořují s operační správou (oddělením) a s náčelníky druhů vojsk a služeb frontu (armády) způsob výměny informací o

Možné varianty obnovení narušeného velení raketovým vojskům fronty (armády)

Objekty napadené jaderným úderem nepřítele	Opatření k obnovení narušeného velení
VS frontu (armády)	Velení raketovým vojskům přechází na PVS (ZVS). Zástupce velitele raketových vojsk a dělostřelectva přebírá velení raketovým vojskům frontu (armády)
VS a PVS (ZVS) současně	Velení raketovým vojskům přechází na ... armádu (na ... divizi) po uplynutí doby stanovené signálem
VS raketové brigády	Velení raketové brigády přebírá velitel 1. oddílu a hlásí to na štáb raketových vojsk a dělostřelectva frontu (armády) signálem

- jaderných a chemických úderech,
- pásech zamoření, zničení, zátop, požárů,
- poskytnutí vzájemné pomoci útvarů různých druhů vojsk při odstraňování následků použití ZHN nepřítelem,
- doplnění ztrát výzbroje, bojové techniky a materiálu,
- evakuaci a opravách poškozené výzbroje a bojové techniky,
- provedení speciální čistoty.

Pro případ vyřazení jakýchkoli raketových útvarů (jednotek) z boje štáb předvidá při plánování vlastních raketových úderů možnost změny rozdělení objektů ničení. Proto k ničení důležitých objektů určuje několik raketových oddílů (baterií); pro jedny z nich jsou tyto objekty hlavní, pro druhé záložní.

K obnovení narušeného velení v krátké době štáb RVD frontu (armády) rozpracovává možné varianty předání velení na PVS (ZVS) nebo na místo velení náčelníka RVD armády (divize) při současném vyřazení z boje VS a PVS (ZVS) frontu (armády). Stanoví rovněž způsob velení raketové brigády, která je v přímém podřízení náčelníka RVD frontu nebo armády (viz tabulku 1).

Při organizaci velení raketovým vojskům stanoví štáb kromě toho zásady soustavného předávání hlášení o situaci raketových (raketových technických) svazků a útvarů, která jsou nezbytná pro předběžné zhodnocení jejich bojových schopností. Taková hlášení ve formě včas stanovených signálů budou podřízené štáby předávat ihned po jaderných a chemických úderech nepřítele.

Ke správnému určení lhůt účinných záchranných a léčebně odsunových prací je nutné, aby štáb především zhodnotil jejich možný charakter a objem v prostorech jaderného napadení, určil způsoby činnosti raketových a raketových technických svazků a útvarů v případě jejich napadení, určil charakter vzájemné pomoci mezi útvarů a zásady činnosti smíšených odřadů k odstranění následků.

Možný charakter a objem prací v prostorech napadení hodnotí štáb pomocí metody předvídání. V souladu s charakteristikou očekávaného jaderného úderu nepřítele (předpokládané mohutnosti a druhu výbuchu) a rovněž s přihlédnutím k rozmištní osob a bojové techniky v prostoru rozmištnění daného útvaru (jednotky) určuje pásma nenávratných a zdravotnických ztrát, pásma poškození bojové techniky, závalů a požárů. S pomocí dříve vyrobené šablony z celulódu určuje prvky bojové sestavy v jednotlivých pásech a stanoví možný objem záchranných a léčebně odsunových prací v prostoru jaderného napadení.

Opatření k obnovení bojových schopností raketových (raketových technických) svazků a útvarů vyjadřuje v jasném zápise na plánu bojového použití RVD frontu (armády). Nezbytné údaje pro velení zapisuje na mapě velení RVD.

Činnost náčelníka a štábu RVD k obnovení bojových schopností raketových a raketových technických svazků a útvarů po použití ZHN nepřítele můžeme vyjádřit takto:

- obnovení narušeného velení raketovým vojskům,
- zhodnocení bojových schopností raketových

vých a raketových technických svazků a útvarů,

- upřesnění bojových úkolů bojeschopným útvarům a jednotkám,

- organizace a provedení záchranných a léčebně odsunových prací v prostorech jaderného napadení,

- přeskupení útvarů a jednotek se ztrátami a vytvoření smíšených raketových oddílů a technických jednotek,

- doplnění ztrát osob a bojové techniky.

Současně s obnovením narušeného velení zhodnotí náčelník a štáb RVD bojeschopnost podřízených svazků a útvarů, které nepřítel napadl jadernými a chemickými údery, vzniklou radiační, chemickou a požární situaci v palebných postaveních a v prostorech rozvinutí, její vliv na organizaci bojové činnosti a na provedení léčebně odsunových prací v prostorech napadení; kromě toho zkoumají údaje, které umožňují předvídat pravděpodobný charakter a rozsah dalšího použití ZHN nepřitelem.

Bojeschopnost raketových a raketových technických útvarů chápeme jako kvantitativní a kvalitativní ukazatele jejich bojových vlastností a možností, které jsou předpokladem řešení zadaných úkolů ve stanovených lhůtách a s nezbytnou účinností. Pojetí bojeschopnosti svazku (útvary) v úzkém smyslu spojujeme s jejich odolností. Na základě toho je účelné stanovit tři stupně bojeschopnosti: vojska jsou bojeschopna, ztratila částečně bojeschopnost, nejsou bojeschopna. Přitom ztráta bojeschopnosti může být trvalá nebo dočasná. Jaká jsou kritéria honocení určitého stupně bojeschopnosti raketového vojska? Různý význam jednotlivých kritérií v útvarech (jednotkách) vyžaduje hodnotit jejich stav nejen z hlediska procent doplnění osobami a bojovou technikou, ale i z hlediska druhu plněných úkolů. Proto při hodnocení stavu bojeschopnosti raketové brigády (oddílu) posuzujeme, do jaké míry může včas uskutečnit údery, to znamená, že kritériem hodnocení je v první řadě počet zachráněných odpalovacích zařízení a míst velení. Pokud se týče raketových technických útvarů, pak kritériem jejich bojeschopnosti jsou jejich produkční a dopravní možnosti. Přitom produkční možnosti jsou nejdůležitější.

Na základě toho můžeme stanovit pro

1. raketovou brigádu:

- brigáda ztratila částečně bojeschopnost, jestliže není pevné spojení v systému velení baterie — oddíl — náčelník

RVD frontu (armády), jestliže existuje nejméně 50—60 % palebných baterií, aspoň jedna raketová technická četa, nejméně dvě meteorologické stanice a technická baterie;

- brigáda je nebojeschopná, jestliže ztratila více než 60 % opalovacích zařízení, systém velení je narušen a jsou zničeny raketové technické jednotky.

2. pohyblivou raketovou technickou základnu:

- bojeschopná, jestliže má spojení s náčelníkem služby (oddělení) raketového a dělostřeleckého vyzbrojování frontu (armády) a montážní, technická a parková baterie brigády uchránily produkční možnosti;

- ztratila částečně bojeschopnost, jestliže její produkční možnosti k sestavení a dopravě raket se snížily maximálně na 50 %.

Určení stupně bojeschopnosti umožňuje značně zkrátit čas na zhodnocení stavu raketových a raketových technických svazků (útvarů) po jejich napadení, zrychluje zhodnocení vlastních možností k uskutečnění raketových úderů a ulehčuje plánovat bojovou činnost (s přihlédnutím ke změnám složení raketových uskupení) a rozdělení záloh k doplnění ztrát.

Bojeschopnost vojsk po nepřátelských jaderných úderech může náčelník a štáb RVD předběžně hodnotit podle obdržených signálů nebo hlášení od velitelů raketových svazků a útvarů. Vysílání rádiových signálů trvá krátkou dobu. Např. na jednom cvičení předání signálů — hlášení od raketových, raketových technických a dělostřeleckých svazků a útvarů štábu RVD frontu trvalo 2—5 minut. Tyto signály poskytují štábu RVD nezbytné informace ke zhodnocení stavu raketových (raketových technických) svazků (útvarů) po jaderných úderech nepřítelů a přijetí rozhodnutí k uskutečnění raketových úderů svazky a útvary, které zůstaly. Raketové jednotky a útvary, které neodpověděly ve stanovené době na signál náčelníka RVD, pokládají se za vyřazené z boje a za neschopné splnit dříve stanovené bojové úkoly. Objekty (cíle) nepřítel, které nebyly zničeny, rozdělí štáb mezi bojeschopné útvary.

Úplnější údaje o vzniklé situaci po jaderných úderech nepřítel obdrží štáb RVD frontu (armády) v hlášení od velitelů raketových (raketových technických) svazků (útvarů), kteří je odešlou po vydání nařízení podřízeným útvarům (jednotkám) k odpálení raket (k přípravě bojových hlavic a nosičů). **Obsahem těchto hlášení je:**

Činnost raketových a raketových technických útvarů armády po jaderném úderu

Objekty napadené jaderným úderem nepřítele	Pomoc poškozenému útvaru poskytnouti
Armádní raketová brigáda	Pohyblivá raketová technická základna, pluk dělostřelecké divize, smíšený odřad armády k likvidaci následků
Armádní raketová technická základna	Raketová brigáda, pluk dělostřelecké divize, smíšený odřad armády k likvidaci následků

— které prvky bojové sestavy svazku (útvary) byly napadeny jadernými údery, jejich orientační mohutnost a druh výbuchů,

— ztráty osob a bojové techniky a rovněž počty osob a techniky, které vyžadují speciální očistu,

— úrovně radiace a hranice radioaktivního zamoření,

— přijatá opatření k odstranění následků jaderných úderů,

— požadovaná pomoc od nadřízeného velitele.

Náčelník a štáb RVD zhodnotí bojeschopnost napadených raketových a raketových technických svazků a útvarů a připraví **veliteli frontu (armády) informační zprávu**, která obsahuje tyto údaje:

— jaké raketové (raketové technické) a dělostřelecké svazky (útvary) byly napadeny údery nepřítele (jejich množství, mohutnost a druh výbuchu na každý svazek (útvary),

— ztráty osob a techniky těchto svazků (útvarů) a zhodnocení jejich bojeschopnosti,

— svazky a útvary, které jsou v prostorech s vysokou úrovní radiace a vyžadují vyvedení do nezamořených prostorů,

— jaké dávky radiace dostanou osoby za dobu pobytu v pásmech radioaktivního zamoření,

— počty osob a techniky, které vyžadují speciální očistu,

— opatření, která je nutné uskutečnit k obnovení bojeschopnosti raketového vojska.

V závěrech štáb zhodnotí bojeschopnost RVD frontu (armády) v celku, stanoví, jaké množství odpalovacích zařízení může být použito ke splnění úkolů.

Záchranné a obnovovací práce v prostorech napadení provádějí se po předběžném zhodnocení radiační a požární situace. K poskytnutí pomoci raketovým (raketovým technickým) útvarům napadených jadernými údery, v souladu s předem zpracovaným plánem, mohou se použít sousední útvary a snížené odřady. Jeden z příkladů organizace vzájemné pomoci při odstraňování následků jaderných úderů mezi svazky a útvary RVD armády uvádí **tabulka 2**.

Nařízením útvarům (smíšeným odřadům k odstraňování následků) k provedení prací v prostorech jaderných výbuchů předává štáb RVD frontu (armády) technickými prostředky spojení. Tyto potom předávají krátká hlášení o charakteru prostorů napadení a rovněž určují pořadí záchranných a léčebných odsunových prací. Velitelé raketových (raketových technických) svazků a útvarů musí určit nejvýhodnější a bezpečné osy přesunu přemístění palebných (technických, parkových) a montážních baterií z ohrožených prostorů, osy přesunu vyjití smíšených odřadů k odstraňování následků a cesty odsunu zasažených osob do léčebných zařízení (poškozenou techniku na shromaždiště poškozených vozidel) a rovněž nejbezpečnější prostory pro organizování útvarů a jednotek. Osy přesunu vyjití se zpravidla vybírají zpravidla na cestách s tvrdým povrchem a se širokými okolními prostory s velkým množstvím zdrojů vody.

Raketové (raketové technické) útvary a jednotky, které ztratily bojeschopnost, podléhají novému organizování, které se uskutečňuje na stupni frontu (armády). Proto štáb frontu (armády) určuje velitelům raketových svazků (útvarů) a velitelům smíšeného odřadu k odstraňování následků prostory organizování raketových oddílů a technických jednotek. V nich se

organizují v první řadě palebné baterie. Osoby pro ně se mohou doplňovat jak z dalších nebojeschopných baterií, tak i z jednotek zabezpečení a obsluhy. Přitom není vyloučeno, že různé specialisty bude třeba doplňovat z bojeschopných jednotek, pro dopravu z jednotek zabezpečení a obsluhy. Část techniky k doplnění nově organizovaných jednotek může přijít po opravě.

Pokud se týče obnovení pohyblivých raketových technických základů, pak ze zbylých bojeschopných osob a nezasažené techniky v první řadě organizujeme počty technické a montážní baterie. Není-li možné uskutečnit takové organizování, pak osoby a nezasaženou bojovou techniku dané základny přesuneme do určeného prostoru, kde se v dalším mohou organizovat nové raketové technické útvary a jednotky. Raketové a raketové technické jednotky, které si uchovály bojeschopnost, zpravidla se podřizují jiným raketovým oddílům a pohyblivým raketovým technic-

kým základnám. Zkušenosti vytváření takových smíšených raketových oddílů (pohyblivých raketových technických brigád) ukazují, že nevyžadují dlouhý čas a zvláštní organizační opatření, a proto můžeme předpokládat, že tento způsob změny organizování najde široké uplatnění.

Opatření k obnovení bojeschopnosti raketových (raketových technických) svazků a útvarů zabezpečuje štáb RVD v těsné součinnosti s operační správou (oddělením) a náčelníky vojsk a služeb. To vyplývá z toho, že raketová vojska v důsledku své specifiky a významu plněných úkolů potřebují dodatečně vydělit síly a prostředky pro odstranění následků použití ZHN nepřítelem. Obnovení jejich bojeschopnosti, která ve mnohém podmiňuje možnosti frontu (armády) vést aktivní bojovou činnost a čelit jaderným silám nepřítele, je hlavním úkolem velitelů, štábů a politických pracovníků všech stupňů.

Upraveno ze sovětského tisku